

Podmienky súladu projektu s princípmi desegregácie, degetoizácie a destigmatizácie

V zmysle **Metodického výkladu** pre efektívne uplatňovanie princípov desegregácie, degetoizácie a destigmatizácie¹ (ďalej len „metodický výklad“) je nevyhnutné segregáciu vnímať ako cieleňé oddeľovanie určitej časti obyvateľstva, ktorá má spoločné rasové, etnické, náboženské, sociálne alebo iné znaky v určitom priestore. Segregácia tak vo svojich dôsledkoch znamená výraznú sociálnu izoláciu jednej skupiny od druhej. Rasová a etnická segregácia, ku ktorej úmyselne či neúmyselne dochádza v rôznych sférach má za následok nerovnosti, rozdielne životné podmienky, rozdielnu dostupnosť služieb medzi väčšinovým spoločenstvom a skupinou odlišnou na základe vyššie spomenutých znakov – vo vzdelávaní, bývaní, zdravotnej starostlivosti, trhu práce a iných oblastiach. **Desegregácia** predstavuje proces, ktorého výsledkom je ukončenie priestorového a sociálneho oddelenia či izolovania príslušníkov a príslušníčok rómskych komunít a majoritnej populácie. **Destigmatizácia** znamená dosiahnuť v dominujúcej skupine, aby pristupovala ku každému členovi stigmatizovanej skupiny individuálne a posudzovala ho na základe jeho skutočného správania a činnosti. Tretím princípom je **degetoizácia**. Podstata getoizácie spočíva v tom, že vedie k neustálemu prehlbovaniu a rozširovaniu geta. V dôsledku marginalizácie, stigmatizácie a segregácie hľadá postihnutá skupina miesto, kde bude prijatá, kde ju nikto nebude odsudzovať, stigmatizovať ani ohrozovať. Z tohto dôvodu sa presťahujú na miesto, kde žijú ľudia s im podobnými charakteristikami. Takéto miesto je však väčšinou mimo oblastí, v ktorej sa bežne zdržiavajú ľudia z väčšinovej spoločnosti, a tí ho časom začnú vnímať ako miesto, kam nie je dobré chodiť. Týmto spôsobom dochádza k obojstrannému uzatváraniu miesta. Getoizácia vo svojich dôsledkoch vedie vždy aj k sociálnemu prepadu a ďalším nežiaducim javom, preto je nevyhnutné pri inklúzii MRK striktnie aplikovať tento princíp. Degetoizácia znamená prerušiť popísanú gradáciu sociálneho vylučovania a postupne rušiť stigmatizáciu cieľovej skupiny.

V súlade s Metodickým výkladom je uplatňovanie princípov desegregácie, degetoizácie a destigmatizácie považované za jeden z nástrojov dosiahnutia sociálno-ekonomickej integrácie MRK. Ide o vzájomne prepojené pojmy, ktoré sa navzájom aj posilňujú.

Priama súvislosť princípov desegregácie, degetoizácie a destigmatizácie vytvára štruktúru **jedného vylučovacieho kritéria**, ktoré sa **povinne posudzuje** ako súčasť procesu administratívneho overovania žiadosti o nenávratný finančný príspevok.

Preto pri vyhodnotení splnenia kritéria 3D budú akceptovateľné projekty, len ak výrazne znížia sociálnu vylúčenosť v jednej z uvedených troch oblastí, a zároveň nezhoršujú vylúčenosť v ostatných dvoch.

V praxi to znamená, že žiadateľ musí popísať zámer výrazne zlepšiť situáciu minimálne v jednej z troch oblastí a zároveň vykázať nezhoršenie situácie v ostatných.

Pre splnenie podmienky súladu projektu s princípmi desegregácie, degetoizácie a destigmatizácie je žiadateľ v ŽoNFP (časť 7.2 formulára ŽoNFP) povinný popísať ako projektové aktivity prispejú k desegregácii, degetoizácii a destigmatizácii obyvateľov MRK.

Odporúčame žiadateľovi uviesť v tejto časti konkrétne a reálne prínosy pre obyvateľov MRK (t.j. vyhnúť sa citovaniu rôznych príručiek a literatúry).

¹ http://www.minv.sk/swift_data/source/romovia/publikacie/metodicky-vyklad.pdf